

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/113/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1111244626
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1111244626.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a členov senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a JUDr. Zuzany Mališovej v právnej veci navrhovateľa: Ing. K. W., O. XX, D., zastúpeného FUTEJ & Partners, s.r.o., Radlinského 2, Bratislava, IČO: 35 955 341, proti odporkyni: Slovenská republika, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Imricha Karvaša 1, Bratislava, IČO: 30 844 789, o náhradu škody, na odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 18C/196/2011-254, zo dňa 2.12.2014 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č.k. 18C/196/2011-300, zo dňa 3.2.2015 a o návrhu odporkyne na opravu rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 18C/196/2011-254, zo dňa 2.12.2014, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v treťom riadku odôvodnenia **o p r a v u j e** v uvedení žalovanej sumy tak, že správne má byť uvedená suma 109.305,04 eura.
- II. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
- III. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.
- IV. Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh na prerušenie konania z dôvodu predloženia návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zamietol návrh vo veci samej (ktorým sa navrhovateľ proti odporkyni domáhal zaplatenia sumy 109.305,04 eura s prísl. predstavujúcej náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom odporkyne pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE (ďalej len "PDSI" alebo „družstvo“) a obchodníka s cennými papiermi CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s. (ďalej len "obchodník s CP")) a odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len zákona č. 514/2003 Z.z.), keď s poukazom na zistený skutkový stav dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. V odôvodnení uviedol, že PDSI spolupracovalo od roku 2000 so spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s., IČO: 36 020 095, od roku 2002 so spoločnosťou CAPITAL INVEST, o.c.p., a.s., IČO: 35 828 749 (spoločnosť mala rovnaké obchodné meno, ale iné IČO); uvedený obchodník s CP od 13.5.2003 (kedy nadobudlo právoplatnosť prvostupňové rozhodnutie Úradu pre finančný trh č. GRUFT-22/2003/OCP zo dňa 22.4.2003) nemal povolenie na poskytovanie investičnej služby riadenie portfólia podľa § 6 ods. 2 písm. d) zákona č.

566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, a to do 22.4.2008. Z uvedeného mal za to, že nešlo o kontinuálnu činnosť pri riadení portfólia družstva PDSI obchodníkom s CP. Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11.4.2011, sp. zn. 3K/95/2010 bol na majetok družstva ako úpadcu vyhlásený konkurz.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že opísaná činnosť zo strany Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) nemohla z jej strany založiť nesprávny úradný postup v spojení s uplatňovaním jej právomoci vymedzenej zákonom. Konštatoval, že PDSI je spoločenstvom neuzavretého počtu osôb, ktoré sa združili, aby spoločnou činnosťou zabezpečovali uspokojovanie podnikateľských a s nimi súvisiacich potrieb svojich členov a účelne hospodárili s majetkom družstva. Jedná sa o podnikateľský subjekt založený podľa Obchodného zákonníka, ktorý je nositeľom podnikateľského profitu, ale aj podnikateľského rizika. Družstvu bolo umožnené ako podnikateľovi vstupovať do právnych vzťahov s občanmi uzatváraním právnych úkonov (predmetných zmlúv). V súlade s princípom zmluvnej autonómie rovnakého postavenia účastníkov právnych vzťahov, navrhovateľ dobrovoľne vstúpil do záväzkového vzťahu s PDSI a na základe individuálneho slobodného rozhodnutia prevzal na seba práva a povinnosti vyplývajúce z členstva v družstve, v snahe čo najlepšie realizovať svoje záujmy a potreby v podmienkach trhového hospodárstva, voľnej súťaže a konkurencie. Pre štát platí, že sa má zásadne zdržať zásahov do súkromnoprávnej oblasti, t.j. do slobodného súkromného rozhodovania fyzických a právnických osôb. Pokiaľ by NBS zakázala činnosť spočívajúcu v uzatváraní vzťahov s členmi družstva (občanmi) a PDSI, zasiahla by tým do občiansko-obchodnoprávnych vzťahov a do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva, ako aj do vlastníckeho práva občanov mimo rámca ochrany garantovanej čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, pretože by tým obmedzila resp. zmarila ich možnosť nadobudnúť majetkové hodnoty a realizovať svoje práva a uplatňovať nároky vyplývajúce z uvedených zmlúv. Vychádzal zo zistenia, že až odo dňa 1.6.2010 (t.j. od účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách podľa zákona č. 129/2010 Z.z.), malo PDSI zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície a až odvtedy mohla NBS kontrolovať, či PDSI dodržiava schválený Prospekt investície (teda či si družstvo plní povinnosť uloženú zákonom od 1.6.2010), pričom za prípadné nedodržiavanie tejto povinnosti v období po 1.6.2010 bolo možné PDSI sankcionovať. Dovtedy (pred 1.6.2010) NBS nemohla družstvu nič prikazovať a nariaďovať a už vôbec nemohla určovať, či a do akých konkrétnych cenných papierov má PDSI investovať. Uviedol, že za plnenie Prospektu investície družstva pritom zodpovedá predstavenstvo družstva ako štatutárny orgán PDSI (pričom žalobu v mene družstva proti členom predstavenstva družstva o náhradu škody spôsobenej porušením povinností pri výkone ich funkcie možno podať podľa ustanovení § 251 ods. 2 a § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka a proti členom kontrolnej komisie družstva podľa ustanovení § 244 ods. 8 v spojení s § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka). Za plnenie prospektu investície družstva PDSI nezodpovedá odporkyňa.

Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že v danom prípade PDSI podnikalo na základe ustanovení Obchodného zákonníka a v zmysle platných právnych noriem Občianskeho a Obchodného zákonníka, družstvo vstupovalo do zmluvných vzťahov s fyzickými osobami (vrátane navrhovateľa) a s právnickými osobami (obchodníkom s CP). Nebola preto daná kompetencia NBS zasiahnuť voči PDSI, keďže uzatváranie vzťahov medzi navrhovateľom (ako členom družstva) a družstvom bolo mimo rámca dozoru NBS. V návrhu a ani počas konania navrhovateľ neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že NBS si neplnila zákonom jej dané povinnosti. Navrhovateľ v snahe dosiahnuť vyššie výnosy z vložených peňazí si musel byť vedomý, že uzavretie právnych úkonov s PDSI môže byť spojené s adekvátnym rizikom. Uzatvorené právne vzťahy medzi nimi riadne definovali práva a povinnosti s vkladom spojené, na ktorých pochopenie nebolo potrebné, aby navrhovateľ disponoval odbornými vedomosťami či skúsenosťami. Na základe uvedeného mal za to, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach a nepreukázal základný atribút vzniku škody, a to nesprávny úradný postup odporkyne. Súd prvého stupňa ďalej dospel k záveru, že nie je daná príčinná súvislosť medzi konaním Slovenskej republiky zastúpenej NBS a vznikom v návrhu označenej škody navrhovateľa, pretože táto mu nevznikla vložením finančných prostriedkov do PDSI, ale v dôsledku neschopnosti družstva splniť svoj záväzok z uzavretých zmlúv z dôvodu jeho nepriaznivej finančnej situácie. Mal za to, že PDSI a jeho dcérske spoločnosti - EURO DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE, DOLÁROVÉ DRUŽSTVO SLOVENSKÉ INVESTÍCIE a SPORITEL'NÉ DRUŽSTVO STRED BB "v konkurze" - vystupujúce pod spoločným logom "SLOVENSKÉ INVESTÍCIE", sú podnikateľské subjekty (družstvá), ktoré vznikli a vyvíjajú činnosť podľa Obchodného zákonníka (najmä podľa ustanovení § 2 ods. 2 a § 221 až § 260 Obchodného zákonníka). Za činnosť družstva zodpovedá a v mene

družstva koná predstavenstvo ako štatutárny orgán družstva, ktorý riadi činnosť družstva a rozhoduje o všetkých záležitostiach družstva, pokiaľ nie sú zákonom, stanovami alebo rozhodnutím členskej schôdze vyhradené inému orgánu družstva. Navrhovateľ (v spornom čase ako člen družstva a ako investor) vedel, že s takouto investíciou je spojené aj riziko a doterajší (propagovaný) výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ustanovenie § 129 ods. 1 písm. b) zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách). Členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a čl. 33 Stanov PDSI. NBS vykonáva dohľad nad družstvom ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt, a to len v zákonom limitovanom rozsahu vymedzenom ustanoveniami zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách.

Vychádzal ďalej zo zistenia, že Úrad pre finančný trh (ktorého kompetencie pri výkone dohľadu prešli od 1.1.2006 na NBS) schválil pre družstvo dňa 21.3.2002 Prospekt investície (Prospekt je informačný dokument, ktorého účelom je investorom poskytnúť dostatok informácií pre ich investičné rozhodnutie) podľa § 127 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách (právoplatný dňa 28.3.2002), na základe ktorého bolo družstvo oprávnené ponúkať majetkové hodnoty s lehotou verejnej ponuky majetkových hodnôt 10 rokov. Za pravdivosť údajov v Prospekte investície zodpovedá štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, ktorého vyhlásenie o tom, že skutočnosti uvedené v Prospekte investície sú úplné a pravdivé, ako aj jeho podpis, musia byť jeho obsahom. Obsahom Prospektu investície je iba zoznam zmlúv, ktoré zabezpečujú odbyť výrobkov vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt alebo realizáciu služieb, ktoré poskytuje, čo je povinná náležitosť prospektu podľa § 128 ods. 1 písm. a) bodu 10 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. Zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách však nepožadoval, aby pri schvaľovaní prospektu boli predložené samotné zmluvy (požadoval len ich zoznam) a schválený Prospekt investície tieto samotné zmluvy nikdy neobsahoval. Dôvodil, že schválenie prospektu neznamenovalo schválenie zmluvy. Schválením Prospektu investície nevznikol medzi družstvom a Obchodníkom s CP zmluvný vzťah; Prospekt investície neukladá povinnosti tretím osobám (ani obchodníkovi s CP), ale zaväzuje len vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt. Povinnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt bolo uzatvoriť s obchodníkom s CP zmluvu, ktorá by obsahovala zásady správy portfólia uvedené v prospekte, kontrolovať plnenie zmluvy a v prípade jej neplnenia vymáhať súdnou cestou splnenie zmluvných záväzkov vyplývajúcich na prospech členov družstva (investorov). Družstvo (predstavenstvo a tiež kontrolná komisia) bolo povinné vykonávať svoju činnosť tak, aby si splnilo všetky záväzky voči svojim členom, pričom členovia PDSI, teda aj navrhovateľ, majú práva a povinnosti spojené s členstvom v družstve, okrem iného aj schvaľovať ročnú účtovnú závierku a voliť a odvolávať členov predstavenstva a kontrolnej komisie. NBS vykonáva dohľad nad činnosťou vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách len v zákonom vymedzenom limitovanom rozsahu, a to dohľad nad plnením povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt ustanovených v zákone č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, teda kontroluje zverejnenie schváleného Prospektu investície pred začatím verejnej ponuky (ustanovenie § 126 ods. 2 a ustanovenie § 127 citovaného zákona), aktuálnosť Prospektu investície počas lehoty trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a splnenie povinností predložiť pred zverejnením NBS na posúdenie oznámenie o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. S účinnosťou od 1.6.2010 bola NBS oprávnená dohliadať aj na skutočnosť, či vyhlasovateľ majetkových hodnôt dodržiava schválený Prospekt investície. NBS nevykonávala a ani nemohla vykonávať dohľad nad celkovou činnosťou družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, pretože by to bolo nezákonným prekročením jej kompetencií. Družstvo bolo podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách povinné predkladať NBS polročné a ročné správy o svojom hospodárení, čo aj pravidelne predkladalo. Z hospodárskych výsledkov, uvedených v týchto správach, nevyplývali indície ani informácie o zhoršenej finančnej situácii PDSI, ktorá by ohrozila vyplácanie vyrovnávacích podielov či podielov na zisku jeho členom. NBS po podaní podnetu družstvom a oboznámení sa s informáciami uvedenými v podnete, vykonala ihneď v období od 20.4.2010 do 6.5.2010 u obchodníka s CP dohľad na mieste. Obchodník s CP neposkytoval pre družstvo investičnú službu riadenie portfólia v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, v rámci dohľadu na mieste nepredložil NBS žiadnu dokumentáciu, ktorá by preukazovala, že obchodník s CP obhospodaroval portfóliá tých družstiev, s ktorými uzavrel zmluvu o riadení portfólia, nepredložil žiadnu dokumentáciu, ktorá by preukazovala, že vykonával ktorúkoľvek z činností uvedených v čl. I

bode 2 zmlúv o riadení portfólia, nepredložil žiadne pokyny portfólia manažéra, konfirmácie obstaraných obchodov pre družstvá, nepredložil zmluvy o kúpe alebo predaji cenných papierov obstaraných pre družstvá, výpisy z evidencie majetkových účtov či doklady preukazujúce úschovu a správu cenných papierov.

Zo skutkových okolností prípadu súd prvého stupňa dospel k záveru, že to bol práve samotný navrhovateľ (v danom prípade sa jedná o člena družstva a vzťah člena družstva k družstvu a dodržiavanie stanovených povinností v tomto vzťahu ako prevenčnej povinnosti predchádzať škodám), ktorý zanedbal prevenčnú povinnosť uloženú mu Obchodným zákonníkom ako členovi družstva, a preto musí následky s tým spojené znášať sám. Mal postupovať ako člen družstva v spolupráci s ďalšími členmi družstva s primeranou dávkou opatrnosti, ktorú bolo možné od neho spravodlivo požadovať a zväžiť možnú mieru rizika. Konštatoval, že v čase rozhodnutia súdu prvého stupňa navrhovateľ nepodal nijakú žalobu o náhradu škody proti PDSI, proti žiadnemu členovi predstavenstva družstva a ani proti žiadnemu členovi kontrolnej komisie PDSI (ustanovenia § 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 Obchodného zákonníka), aj keď každý člen družstva je oprávnený v mene družstva podať žalobu o náhradu škody proti členovi predstavenstva z titulu jeho zodpovednosti voči družstvu za ním spôsobenú škodu, každý veriteľ družstva môže vo svojom mene a na vlastný účet uplatniť nároky družstva na náhradu škody proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie, ak veriteľ družstva nemôže uspokojiť svoju pohľadávku z majetku družstva, a ak je na majetok družstva vyhlásený konkurz, nároky veriteľov družstva proti členom predstavenstva a tiež proti členom kontrolnej komisie družstva môže uplatňovať správca konkurznej podstaty družstva. Mal za to, že navrhovateľ sa mohol a súčasne mal povinnosť sa presvedčiť ako člen družstva o skutočnostiach uvádzaných PDSI, mal sa aktívne, s dostatočnou starostlivosťou riadne a včas zaujímať o svoje práva (výkon svojich práv) voči družstvu, nakoľko ich podcenením či zanedbaním sa sám pričínil o znehodnotenie alebo nevyožiteľnosť (stratu) svojich majetkových, satisfakčných práv súvisiacich s družstvom a pokiaľ sa rozhodol v spornom období vložiť peňažné prostriedky do družstva, pretože ponúkalo zhodnotenie vlozenej sumy o výnos, ktorý prevyšoval mnohonásobne úroky poskytované bankami, znamená to, že navrhovateľ mal vedomosť o tom, aké úroky poskytujú banky. Navrhovateľ svoje finančné prostriedky vložil do PDSI a ponechal ich v družstve (štandardne ako svoj členský vklad), a bol v danom prípade v právnom vzťahu s družstvom, či už na základe vloženého členského vkladu, zmenky, prípadne na základe zmienek vydaných na výplatu údajných vyrovnacích podielov. Súd prvého stupňa s poukazom na ustálený skutkový stav dospel k záveru, že iba PDSI vznikla povinnosť vrátiť navrhovateľovi finančné prostriedky v žalovanej výške. Navyiac, len v prípade, ak by sa navrhovateľ nedomohol svojich pohľadávok proti družstvu, tak až následne by bolo zrejmé, či mu vznikla alebo nevznikla škoda (a ak vznikla, v akej výške). Navrhovateľ vložil finančné prostriedky do podnikateľského subjektu, ktorým je družstvo. Podľa jeho Stanov, je družstvo spoločenstvom neuzavretého počtu osôb, ktoré sa združili, aby spoločnou činnosťou zabezpečovali uspokojovanie podnikateľských a s nimi súvisiacich potrieb svojich členov a účelne hospodárili s majetkom družstva.

Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdením navrhovateľa v tom, že medzi označenou škodou, ktorá sa má rovnať hodnote jeho investovanej sumy (vkladu) do PDSI a navrhovateľom označeným údajným nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v údajnej nečinnosti NBS, je daná príčinná súvislosť, a ani v tom, že keby NBS včas zakročila a pozastavila by činnosť PDSI a obchodníka s CP, nebol by navrhovateľ svoje peniaze zveril družstvu. Bol názoru, že uzavretím právneho úkonu s PDSI, navrhovateľovi (členovi družstva) označená škoda ešte nevznikla, nakoľko mu vznikla iba vymožitelná pohľadávka voči PDSI a škoda mu prípadne vznikne až v dôsledku nevyožiteľnosti tejto pohľadávky voči družstvu. Uzavrel, že táto skutočnosť t.j. nevyožiteľnosť, nemá príčinnú súvislosť v údajnej nečinnosti NBS, ale vo finančnom hospodárení družstva v rozsahu jeho predmetu podnikania. Pokiaľ by teda bola zakázaná činnosť PDSI a obchodníka s CP, tak to samo osebe ešte neznamená, že pohľadávka navrhovateľa z uzavretých právnych úkonov by bola uspokojená, práve naopak, uložením sankcií by mohla byť táto vymožitelnosť ohrozená z dôvodu dosahu na celú ich podnikateľskú činnosť. Štát (Slovenská republika) nemôže priamo zasahovať do vlastnej činnosti družstva a jeho majetkovoprávných vzťahov, v ktorých má družstvo autonómne postavenie. Vnútorne vzťahy PDSI sa spravovali v danom čase jeho Stanovami a ustanoveniami Obchodného zákonníka. Poukázal na to, že navrhovateľ ako člen družstva (t.j. podnikateľského subjektu) neinvestoval predmetné peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemal žiaden vplyv, ale práve naopak poznamenal súd prvého stupňa, prostredníctvom členskej schôdze ako najvyššieho orgánu družstva, členovia uplatňujú

svoje právo riadiť záležitosti družstva a kontrolujú činnosť družstva v jeho orgánoch v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a Stanov PDSI.

Ďalej poukázal aj na to, že nárok na náhradu škody voči štátu môže byť úspešne uplatnený iba vtedy, ak poškodený nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ktorý je povinný plniť. Navrhovateľ si svoj nárok na náhradu škody uplatnil v konkurznom konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 3K/95/2010 voči úpadcovi - družstvu, ktorého bol členom, čo znamená, že v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyhnutnosti pohľadávky poškodeného - navrhovateľa, ako predpokladu vzniku škody spôsobenej štátom, odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok navrhovateľa na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Poznamenal, že pohľadávka navrhovateľa bola síce správcom konkurznej podstaty popretá, čo však neznamená, že počas incidenčného konania pohľadávku navrhovateľa neuzná, nakoľko navrhovateľ si uplatnil pohľadávku na súde incidenčnou žalobou. Doposiaľ však o jeho incidenčnej žalobe nebolo rozhodnuté a konkurz nie je ukončený; súd prvého stupňa preto mal ustálenie výšky škody za nemožné. S poukazom na tieto skutočnosti vyhodnotil žalobu za predčasne podanú a to aj z dôvodu, že navrhovateľ ako bývalý člen družstva, ktorý sa stane v dôsledku nevyplatených finančných prostriedkov družstvom veriteľom družstva, si svoje nároky na náhradu škody môže uplatniť v zmysle ustanovenia § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka za splnenia podmienok vzniku škody voči členom predstavenstva družstva alebo členom kontrolnej komisie družstva podľa ustanovenia § 244 Obchodného zákonníka. S ohľadom na uvedené vyvodil, že existencia pohľadávky navrhovateľa na náhradu škody voči vyššie uvedeným subjektom PDSI vylučuje možnosť, aby sa navrhovateľ domáhal náhrady škody voči štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z.

Podľa názoru súdu prvého stupňa je v danej veci právne relevantným prípadný nesprávny úradný postup, ktorého by sa mohla NBS dopustiť zanedbaním dohľadu len vo vzťahu k dohliadanému subjektu, ktorým je družstvo. Len v prípade takéhoto nesprávneho úradného postupu by prichádzalo do úvahy, že v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom by navrhovateľovi vznikla škoda. Navrhovateľ poukázal, že mu vznikla škoda aj v príčinnej súvislosti so zanedbaním dohľadu NBS nad činnosťou obchodníka s CP s tým, že PDSI poskytovalo finančné prostriedky potom, ako ich získalo od nej, obchodníkovi s CP na základe zmluvy o riadení portfólia. Konštatoval, že medzi družstvom a obchodníkom s CP tak vznikol záväzkový vzťah, na základe ktorého boli obaja účastníci zmluvy povinní plniť z uzavretej zmluvy. Z uvedeného vyvodil záver, že ak družstvo zistilo, že obchodník s CP si svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy neplní, bolo jeho povinnosťou domáhať sa súdnou cestou pohľadávok, na ktoré malo na základe uzavretej zmluvy nárok; len v prípade, ak by sa PDSI svojej pohľadávky nedomohlo voči obchodníkovi s CP titulom nároku vyplývajúceho zo zmluvy, bolo by (teoreticky) možné dospieť k záveru, že družstvu vznikla škoda v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS, spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s CP. Mal za to, že v priamej príčinnej súvislosti s prípadným preukázaným nesprávnym úradným postupom nad dohliadaným subjektom - obchodníkom s CP mohla vzniknúť škoda len na strane družstva, čo však mal za subjekt odlišný od navrhovateľa. Z vyššie uvedených dôvodov mal súd prvého stupňa prípadný nesprávny úradný postup NBS vyplývajúci z dohľadu nad obchodníkom s CP za právne irelevantný a preto sa ním ani nezaoberal; tento svoj záver odôvodnil tým, že na strane navrhovateľa nedošlo k vzniku škody v priamej príčinnej súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom NBS spočívajúcom v zanedbaní dohľadu nad obchodníkom s CP.

Na základe uvedených právnych záverov a v súlade s Dohovorom - s poukazom na zásadu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí napr. veci Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 7C/194/11, 19C/56/11, 7C/206/11, 21C/211/11 - súd prvého stupňa dospel k záveru, že neboli preukázané zákonné predpoklady odporkyne za navrhovateľom uplatnenú škodu titulom nesprávneho úradného postupu a preto návrh v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

V napadnutom rozsudku súd prvého stupňa ďalej v súvislosti s návrhom na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, zamietol návrh na prerušenie konania dôvodiac, že v zmysle § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. by bolo rozhodovanie o navrhovaných prejudiciálnych otázkach, vzhľadom na predmet sporu, nadbytočné. Prisvedčil odporkyni, že inštitút majetkových hodnôt nie je totožný s inštitútom cenných papierov, ktorých definícia je v § 126 a § 120 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. O

trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a ich náhradu úspešnej odporkyne nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy konania nevznikli a z uvedeného dôvodu ich náhradu nežiadala.

Proti rozsudku vo výroku o zamietnutí návrhu vo veci samej podal odvolanie navrhovateľ a žiadal napadnutý rozsudok zmeniť, odporkyne uložiť povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody 109.305,04 eura s príslušenstvom, alternatívne žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie.

Namietol, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súdu prvého stupňa vytkol neúplné zistenie skutkového stavu veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nezohľadnil, že NBS nepostupovala v súlade s princípom právneho štátu, ktorého súčasťou je aj princíp právnej istoty, keď základným atribútom je istota subjektov práva, že sa voči nim bude zachovávať právo, a teda orgány verejnej moci budú vo vzťahu k nim postupovať v súlade s ústavou a platnými právnymi predpismi, t.j. že ich postup bude zo strany subjektov práva predvídateľný. Pretože vychádzal z garancie NBS ako orgánu dohľadu, spoliehal sa, že nedôjde ku škode na jeho úkor; uviedol, že nemohol predpokladať, že dohľad nad Prospektom investície je podľa NBS len formálny, resp. že takýto je jeho obsah podľa jej výkladu, pretože zákon o dohľade takýmto spôsobom obsah dohľadu nad Prospektom investícií nedefinoval. Postup NBS bol preto z jeho pohľadu svojvoľný v neprospech každého, kto sa na ňu z hľadiska stability a ochrany investície spoľahol. Argument NBS, že upozornila družstvo, že vykonáva dohľad nad činnosťou PDSI ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt podľa § 135 ods. 1 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách, ale nie dohľad nad jeho celkovou činnosťou, posúdil ako úplne irelevantný, ak nemohol o takto zúženom dohľade orgánu dohľadu vedieť. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa o tom, že neexistuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákonných povinností NBS, spočívajúcich v nesprávnom výkone dohľadu, ktorým bol porušený zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. Za obzvlášť nepochopiteľný považoval záver, že sa mal viac starať o svoje záležitosti v rámci zásady "právo patrí bdelym", nakoľko ku škode došlo v rámci porušenia zákonnej povinnosti banky vykonávať zákonom stanovené povinnosti dohľadu a nie v dôsledku toho, že nebol "bdelý" s tým, že jej nepatrili ani zákonom stanovené právomoci dohľadu nad činnosťou družstva, ani obchodníka s CP, ktorými by mohla zabezpečiť dodržiavanie zákona o cenných papieroch, resp. sankcie donucujúce porušujúci subjekt k dodržiavaniu zákona.

Vychádzal zo zistenia, že povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov a ich činností. Podľa § 135 ods. 1 predmetného zákona (platného v tomto znení od 1.5.2007) družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník s CP, patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS napriek tomu, že v priebehu celého konania odporkyňa tvrdila opak; NBS mala preto zisťovať všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS družstvu (Prospekt investícií, vydaný vtedajším Úradom pre finančný trh a následne pravidelne kontrolovaný NBS) a obchodníkovi s CP. Mal za to, že povinný zákonný dohľad zo strany NBS je dokonca koncipovaný tak široko, že má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolení na činnosť, vrátane rizík, ktorým sú vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj PDSI činnosťou obchodníka s CP, ako i vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov, teda aj navrhovateľa. Poukázal na skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7C/206/2011 bolo výpoveďou svedka Ing. U. S., Csc. preukázané, že NBS už v roku 2007 pri kontrole družstva zistila, že z hľadiska rizikovosti portfólia má nedostatočne rozložené portfólio, ktoré bolo tvorené zmenkou jediného emitenta, a to spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, ktorý v tom čase akcionársky vlastnil obchodníka s CP, t.j. že PDSI malo všetky peňažné prostriedky získané od navrhovateľov investované v subjekte personálne a majetkovo prepojenom s obchodníkom a družstvom. NBS sa po zistení o rizikovosti portfólia družstva uspokojila s takou nápravou stavu, že toto portfólio bolo po vytknutí zo strany banky rozložené namiesto jednej do troch zmeniek, a to zmeniek vystavených spoločnosťou CI HOLDING, akciová spoločnosť, CI REALITY, s. r. o., a GLOBAL production, s.r.o., pričom posledné dve spoločnosti boli opäť 100 % dcérskymi spoločnosťami CI HOLDING, akciová spoločnosť a vo všetkých troch spoločnostiach bol navyše či už členom predstavenstva alebo konateľom Ing. Q. Č., vtedajší predseda predstavenstva obchodníka

s CP. Poukázal tiež na to, že NBS naďalej akceptovala stav, že celé portfólio družstva je rozložené a investované do prepojených subjektov s CI HOLDING, akciová spoločnosť a obchodníkom s CP a napriek tomu, že vydala právoplatné sankčné rozhodnutie voči obchodníkovi s CP (v ktorom konštatovala, že obchodník s CP vo svojej činnosti, pre svojich klientov a v rámci nich aj výslovne pre PDSI porušil zákon o cenných papieroch vo viacerých podstatných ohľadoch), ani po vydaní tohto rozhodnutia okrem udelenej pokuty vo výške 10.000 eur, nevyužila svoje kompetencie v zmysle zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a neprijala žiadne následné kontrolné alebo významnejšie opatrenia (predbežne alebo celkom zakázať činnosť obchodníkovi s CP alebo družstvu, resp. zrušiť povolenie na činnosť obchodníkovi s CP alebo udeliť sankcie priamo členom predstavenstva alebo obchodníka s CP). Mal za zrejmé, že následné podcenenie situácie a umožnenie ďalšej činnosti družstva aj obchodníka s CP vyústilo v roku 2010 do nedostupnosti ním vložených prostriedkov do PDSI, pričom banka svojou nečinnosťou a ľahostajným prístupom k svojim kompetenciám zapríčinila aj to, že už nemohol rozpoznať riziko svojej investície, resp. že túto investíciu mu banka svojim zanedbateľným dohľadom ani v minimálnej možnej miere neochránila. Poukázal ďalej na skutočnosť, že NBS tým, že dňa 4.3.2011 obchodníkovi s CP odňala licenciu na činnosť a družstvu zakázala činnosť v roku 2011, potvrdila dlhodobé porušovanie zákona o cenných papieroch; z uvedeného vyplynulo, že NBS tolerovala porušovanie právnych predpisov minimálne od roku 2008 do roku 2011.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že NBS rozhodnutím zo dňa 30.5.2011 č. ODT-10890-4/2010 (právoplatným dňa 18.7.2011) zakázala družstvu predaj majetkových hodnôt z dôvodu neaktuálnosti Prospektu investícií s tým, že NBS ustálila trvanie neaktuálnosti Prospektu až od mája 2010 účelovo, nakoľko údaje zahrnuté do Prospektu boli v skutočnosti neaktuálne dlhodobo pred májom 2010, spätne k 31.12.2006, kedy došlo v sídle NBS dňa 27.8.2007 k stretnutiu s poverenými členmi predstavenstva PDSI za účelom prerokovania nezrovnalostí a problémov v jeho činnosti. Údaje o subjektoch, s ktorými je družstvo majetkovo prepojené, boli neaktuálne minimálne od 1.10.2009 a údaje o majetkových aktívach, ktoré sa majú nadobudnúť z peňažných prostriedkov nadobudnutých na základe verejnej ponuky majetkových hodnôt a základné strategické zámery podnikateľskej činnosti družstva, boli neaktuálne už k 31.12.2006.

Na uvedenom základe mal za to, že družstvo svojim konaním porušovalo ust. § 129 ods. 3 v spojení s § 128 ods. 1 písm. b), c) a h) a § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách od 31.12.2006, avšak NBS voči PDSI úradne zasiahla až v máji 2011 (zákazom činnosti). Mal tiež za to, že existujúce konkurzné konanie samo osebe nevyklučuje možnosť podať veriteľovi, ktorý si prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu, návrh na náhradu škody proti štátu a nerobí takýto návrh predčasným, pretože je povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody skúmať, či aktuálny stav konkurzného konania objektívne vylučuje možnosť uspokojenia navrhovateľa ako veriteľa v konkurznom konaní a ak áno, v akom rozsahu. Súd pri tomto hodnotení dokonca nemá čakať až na konečné rozvrhové uznesenie konkurzného súdu (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 11.4.2012, sp. zn. 29Cdo/4968/2009), ale je povinný zohľadniť už napr. správy ustanoveného správcu konkurznej podstaty o stave daného konkurzu. Záverom v odvolaní poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.1.2012, sp. zn. 6 M Cdo/11/2010 a na to, že zo zápisnic o pojednávaní pred súdom prvého stupňa vyplýva, že ním vyžiadané listinné dôkazy, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. a preto nemôžu byť právnym podkladom pre právne posúdenie veci o základe uplatneného nároku.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok ako vecne a právne správny potvrdiť. Uviedla, že súd prvého stupňa pri konaní v prejednávanej veci postupoval maximálne zodpovedne, vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie za účelom spoľahlivého zistenia skutkového stavu, riadne zabezpečil listiny aj z iných súdnych konaní a v konečnom dôsledku mal v spise k dispozícii všetky pre vec podstatné a rozhodujúce písomné listinné dôkazy, či už predložené navrhovateľom alebo ňou. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania dostatočne správne zistil skutkový aj právny stav veci, pričom z jeho činnosti mu boli známe aj iné dôležité skutočnosti (§ 121 O.s.p.), pretože na súde prvého stupňa už od 2.7.2012 pravidelne prebiehajú konania v skutkovo a právne analogických veciach. Odporkyňa vo vyjadrení zopakovala svoje, počas konania prezentované, tvrdenia k skutkovo a právne podstatným skutočnostiam týkajúcich sa daného prípadu a uviedla, že navrhovateľ v konaní nepreukázal bezúspešné uplatnenie nároku voči PDSI, čo znamená, že nepreukázal vznik škody. K námietke o riadnom nevykonaní listinných dôkazov uviedla, že zo zápisnice z pojednávania jasne

vyplýva skutočnosť, že súd prvého stupňa oboznámil (vykonal) jednotlivé dôkazy nachádzajúce sa v súdnom spise, pričom pri ich oboznamovaní presne špecifikoval, o aké doklady išlo a oboznámil ich obsah. Záverom navrhla opravu zjavne písárskej chyby v odôvodnení napadnutého rozsudku týkajúcej sa nesprávne uvedenej výšky istiny.

Nakoľko v treťom riadku odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvého stupňa uviedol žalovanú sumu v nesprávnej výške 604,25 eura, odvolací súd v zmysle § 164 O.s.p. uvedenú zrejmu nesprávnosť na návrh odporkyne opravil (výrok I.).

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie proti napadnutej časti rozsudku podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 24.9.2015 (§ 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O.s.p.).

V zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom orgánmi verejnej moci je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu; 2. vznik škody; 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Zák. č. 514/2003 Z.z. definuje nesprávny úradný postup iba príkladom v ustanovení § 9 ods. 1 druhá veta tak, že okrem iného sa zaň považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z obsahu pojmu "nesprávny úradný postup" vyplýva, že vo všeobecnosti môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti.

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany NBS pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou družstva. V danom prípade nie je sporné, že NBS bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou PDSI ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. Treba vziať do úvahy, že až od účinnosti novelizovaného ustanovenia § 129 ods. 3 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 1.6.2010 boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície. Teda až od 1.6.2010 mohla NBS dohliadať, či družstvo dodržiava schválený Prospekt investície. Tiež povinnosť aktualizovať Prospekt investície v zmysle § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 1.1.2009 na základe novelizovaného ustanovenia § 127 ods. 4 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investície štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) cit. zák.) a pokiaľ ide o rizikovosť portfólia, zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt, a teda ani družstvu, žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, napr. správcovsých spoločností pre kolektívne investovanie). Preto tieto neexistujúce povinnosti PDSI nemohla NBS kontrolovať. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že NBS nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi družstva, ako sa mylne domnieva navrhovateľ. NBS mohla podľa platnej právnej úpravy kontrolovať len to, či PDSI plní informačné povinnosti v zmysle ustanovení §§ 126 až 130 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. Je potrebné poukázať i na to, že navrhovateľ si musel byť vedomý toho, že s jeho investíciou je spojené riziko a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (§ 129 ods. 1 písm. b) zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách v znení platnom do 21.7.2013; § 126 až 130 boli z cit. zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22.7.2013). Ak si toho navrhovateľ vedomý nebol, nemožno to pripísať na ťarchu odporkyne v zmysle zásady, podľa

ktorej neznalosť zákona neospravedlňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o argumentáciu navrhovateľa, že o rozsahu dohľadu NBS nad činnosťou družstva nemal vedomosť.

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľa o povinnosti NBS v oblasti skúmania rizikovosti portfólia družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt v tomto smere žiadne povinnosti, preto ani NBS tvrdená povinnosť nevyplývala. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností NBS. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup NBS iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľa, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľ vyhodnotil, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť NBS pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom zo zákona vyplývajú.

Z obsahu Zmluvy uzavretej medzi PDSI a obchodníkom s CP vyplýva, že jej podstatou bol výkon finančných operácií za účelom obhospodarovania cenných papierov a iných finančných nástrojov a iných operácií súvisiacich s riadením portfólia družstva, čo v praxi znamenalo, že obchodník s CP obchodoval vo vlastnom mene na účet družstva. Uvedené znamená, že riziko nieslo samotné PDSI, ktoré bolo iniciátorom celého obchodu družstva, ktoré dávalo pokyny na nákup, či predaj toho ktorého finančného nástroja (článok III bod 1 písm. c) Zmluvy v spojení s § 5 zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách). V danom prípade išlo o služby, ktoré družstvo ako klient obchodníka s CP využívalo na vlastné riziko s vedomím, že ziskovosť uvedených operácií nie je zaručená. Navrhovateľ si ako člen družstva, ktoré za týmto účelom zhodnocovalo portfólio, musel byť vedomý, že vývoj na finančných trhoch nemožno s istotou predpovedať a odhadnúť (čo je podstatným znakom týchto obchodov prostredníctvom obchodníkov s cennými papiermi). Až do rozhodnutia NBS zo dňa 21.12.2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb, potvrdeným rozhodnutím Bankovej rady Národnej banky Slovenska zo dňa 1.3.2011, č. GUV - 274/2011, vykonával obchodník s CP túto činnosť ako regulovanú NBS. Činnosť PDSI, ktorého bol navrhovateľ v rozhodnom čase členom, spĺňala znaky investovania s finančnými prostriedkami, disponibilnými za účelom ich zhodnotenia, pričom táto forma nakladania s vlastným majetkom je spôsob jeho zhodnocovania na vlastné riziko, t.j. riziko v zmysle neistého výnosu z realizovaného finančného investovania; zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s CP voči družstvu, či sekundárnu zodpovednosť družstva voči navrhovateľovi.

Odvolací súd ďalej poznamenáva, že ani prípadný nesprávny úradný postup NBS voči obchodníkovi s CP, nie je z hľadiska predmetu prebiehajúceho konania pre úspech navrhovateľa v konaní právne významný, pretože na strane navrhovateľa nemohlo dôjsť k vzniku škody v bezprostrednej a priamej príčinnej súvislosti s eventúalnym nesprávnym úradným postupom NBS (pri dohľade nad obchodníkom s CP) ani podľa zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a ani podľa zák. č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom, keďže navrhovateľ v rozhodnom období nebol (a ani nie je) v žiadnom záväzkovom vzťahu s obchodníkom s CP. Zisťovanie naplnenia nesprávneho úradného postupu NBS vyplývajúceho z jeho dohľadu nad obchodníkom s CP preto nebolo dôležité. Napriek uvedenému sa však s námietkou navrhovateľa, o nedostatočných opatreniach NBS na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s CP pri činnosti voči PDSI, nie je možné stotožniť, zohľadňujúc aktívny prístup NBS k obchodníkovi s CP (v konaní preukázaný rozhodnutím zo dňa 8.1.2008, č. OPK-9750/3/2007, ktorým uložila obchodníkovi s CP pokutu vo výške 16.596,96 eura, opätovne rozhodnutím zo dňa 20.8.2008, č. OPK-9750-5/2007, ktorým uložila obchodníkovi s CP pokutu vo výške 9.958,18 eura a následne rozhodnutím zo dňa 21.12.2010, č. ODT-8305-5/2010, ktorým odobrala obchodníkovi s CP povolenie na poskytovanie investičných služieb). V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že navrhovateľ sa nemôže v konaní domáhať náhrady škody titulom nesprávneho úradného postupu spočívajúcom v takom pochybení v postupe NBS, ktoré sa týka hmotnoprávneho posúdenia veci; hmotnoprávne pochybenia sa môžu priamo odraziť len v obsahu rozhodnutí NBS, keďže za nesprávny úradný postup nie je možné považovať to, keď výklad zákona, právne posúdenie veci, či aplikácia zákona na daný skutkový stav zo strany štátneho orgánu sú odlišné od tých, aké očakáva ten účastník, koho práv či právom chránených záujmov sa má rozhodnutie dotýkať.

Z uvedeného je potom zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu v zmysle § 9 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorým je nesprávny úradný postup štátu zastúpeného NBS.

Pokiaľ ide o rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo/4968/2009, na ktorý v odvolaní poukazoval navrhovateľ, jeho interpretácia je nesprávna a zavádzajúca. Predovšetkým tento rozsudok sa týka náhrady škody, ktorú veriteľom spôsobili osoby povinné podať návrh na vyhlásenie konkurzu tým, že so splnením tejto povinnosti boli v omeškani. Okrem toho Najvyšší súd ČR v odôvodnení uvedeného rozsudku poukázal na rozhodnutie R 48/2011 týkajúce sa náhrady škody spôsobenej výkonom verejnej moci, podľa ktorého v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nedobytnosti pohľadávky poškodeného ako predpokladu vzniku zodpovednosti štátu odvíja odo dňa, keď poškodený obdržal plnenie na základe právoplatného rozvrhového uznesenia. Uvedený rozsudok sp. zn. 29Cdo/4968/2009 nepolemizuje so závermi rozhodnutia R 48/2011, ale súčasne berie do úvahy rozhodnutie R 33/2008, podľa ktorého otázka nemožnosti uspokojenia pohľadávky veriteľa môže byť zodpovedaná aj skôr než pri rozvrhu (ku ktorému ani nemusí prísť). V tejto súvislosti Najvyšší súd ČR uviedol, že miera možného uspokojenia veriteľov dlžníka môže byť objasnená už pri vydaní čiastočného rozvrhu, prípadne pri právoplatnom schválení konečnej správy, ak z nej bude zrejmé, že dosiahnutý výťažok speňaženia konkurznej podstaty nebude stačiť ani na plné uspokojenie pohľadávok za podstatou a pracovných nárokov, takže nezaistení veriteľa druhej triedy neobdržia pri rozvrhu nič. Z označeného rozsudku Najvyššieho súdu ČR nevyplýva záver, že žalobu o náhradu škody proti štátu možno podať v ktoromkoľvek štádiu konkurzného konania. Z tohto rozsudku Najvyššieho súdu ČR teda vyplýva, že 1/ predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu je nedobytnosť pohľadávky poškodeného v tom zmysle, že je zrejmé, že poškodený neobdrží v konkurznom konaní žiadnu sumu, 2/ to, v akej výške vznikla veriteľovi škoda, možno zistiť už skôr, než pri rozvrhu a to napr. pri vydaní čiastočného rozvrhu, alebo pri právoplatnom schválení konečnej správy. V prejednávanej veci v konkurznom konaní vyhlásenom na majetok družstva nedošlo k speňažovaniu majetku z podstaty, preto správca konkurznej podstaty doteraz nemohol podať konečnú správu o speňažovaní majetku z podstaty a vzhľadom na to nemohlo dôjsť ani k čiastočnému rozvrhu. Za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávky navrhovateľ nie je vyriešená (nie je celkom zrejmé, že v rámci konkurzného konania nedostane nič) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvého stupňa i v tom, že návrh na začatie konania bol podaný predčasne.

K námietke navrhovateľa, že listinné dôkazy vyžiadané súdom prvého stupňa, resp. predložené účastníkmi konania neboli riadne vykonané spôsobom podľa § 129 ods. 1 O.s.p. a preto nemôžu byť právnym podkladom pre právne posúdenie veci o základe uplatneného nároku odvolací súd uvádza, že podľa § 129 ods. 1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta, alebo oznámi jej obsah. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh na začatie konania, následné podania navrhovateľa a vyjadrenie sa odporkyne boli vzájomne účastníkom súdom prvého stupňa doručované pred pojednávaním nariadeným na prejednanie veci samej. Zo zápisnice z pojednávania nariadeného na deň 21.11.2014 jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa listinné dôkazy doložené navrhovateľom a odporkyňou v priebehu konania v zmysle § 129 ods. 1 O.s.p. riadne oboznámil. Uvedené znamená, že navrhovateľom vytýkané procesné pochybenie súdu prvého stupňa o riadnom nevykonaní dokazovania nevyhnutného k preukázaniu rozhodujúcich skutočností spôsobom uvedeným v § 129 ods.1 O.s.p., nebolo odvolacím súdom zistené.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí návrhu vo veci samej ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil (výrok II.), vrátane výroku o trovách konania, o ktorých súd prvého stupňa správne rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa uložil navrhovateľovi povinnosť súdny poplatok za odvolanie v sume 20 eur s poukazom na položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Proti uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie a žiadal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a konanie o vyrubení súdneho poplatku zastaviť. Namietal, že predmetom konania je nárok na náhradu škody proti Slovenskej republike, zastúpenej NBS podľa § 9 zák. č. 514/2003 Z.z., konanie ktoré sa začalo do 30.9.2012, a na ktoré sa vzťahuje neobmedzené vecné oslobodenie od platenia súdneho

poplatku ex lege, týkajúce sa všetkých položiek Sadzobníka Zákona o súdnych poplatkoch, teda aj poplatku uvedeného v položke 7a.

Odvolačí súd preskúmal vec i z hľadiska tohto odvolania podaného proti uzneseniu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa položky 1 bod 3 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení, poplatky podľa rovnakej sadzby sa platia i v odvolacom konaní vo veci samej.

Zákonom č. 621/2005 Z.z. bolo z ustanovenia § 4 ods. 1 cit. zákona vypustené písm. c), podľa ktorého od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, s účinnosťou od 1.1. 2006. Zákonom č. 273/2007 Z.z., s účinnosťou od 1.7.2007, bolo vsunuté do § 4 ods. 1 zákona písm. k), podľa ktorého od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktoré bolo z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona vypustené zákonom č. 286/2012 Z.z. s tým, že za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je určená osobitná sadzba v sume 20 eur (položka 7a sadzobníka; s účinnosťou od 1.10.2012). Z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.9.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.9.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.9.2012 (§ 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).

V predmetnej veci sa navrhovateľ návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 30.12.2011 domáhal náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. Súd prvého stupňa rozhodol vo veci rozsudkom zo dňa 2.12.2014. Navrhovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku dňa 21.1.2015.

Z vyššie uvedeného výkladu vyplýva, že súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od 1.10.2012 nepožíva vecné oslobodenie od súdnych poplatkov. Návrhy vo veci samej, odvolania, dovolania sa spoplatňujú ku dňu ich podania a podľa sadzobníka súdnych poplatkov, účinného ku dňu podania poplatkového úkonu. Ak teda podal navrhovateľ odvolanie po 1.10.2012, vznikla mu povinnosť zaplatiť poplatok za podané odvolanie podľa zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania; výška poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa je v rovnakej sadzbe ako poplatok z návrhu na začatie konania (po 1.10.2012).

Bezvýznamné z aspektu právneho posúdenia predmetnej veci je, kedy bol podaný návrh na začatie konania, keďže zákonodarca rozlišuje medzi návrhom na začatie konania, odvolaním a dovolaním, ktoré sú z hľadiska zákona o súdnych poplatkoch samostatnými poplatkovými úkonmi, nezávisle od seba idúcimi. Uvedenému záveru nasvedčuje aj ustanovenie § 6 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, podľa ktorého, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni.

Ak súd prvého stupňa zaviazal navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku podané dňa 21.1.2015, postupoval vecne správne, v dôsledku čoho odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (výrok III).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešná odporkyňa by mala právo na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, odvolací súd jej ich náhradu nepriznal (výrok IV.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.